

KOVÁCS ANDRÁS FERENC
Álmatlan ég

KOVÁCS ANDRÁS FERENC

Álmatlan ég

VERSEK (2002–2004)

ÉNEKLŐ BORZ • KOLOZSVÁR • 2006

© Kovács András Ferenc, 2006

© Koinónia, 2006

Szerkesztette
VISKY ANDRÁS

A könyv megjelenését támogatta a Nemzeti Kulturális Örökség
Minisztériuma és a Communitas Alapítvány.

COMMUNITAS
ALAPÍTVÁNY

(NYUGATOS FANTÁZIÁK)

„Ah, így játszik az ég velünk!”

(Berzsenyi Dániel)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

KOVÁCS ANDRÁS FERENC

Álmatlan ég / Kovács András Ferenc. – Cluj-Napoca:

Koinónia, 2006

ISBN (10) 973-7605-33-0; ISBN (13) 978-973-7605-33-7

821.511.141(498)-1

OUVERTURE. TZIMBALOM-DALL

*„Dácia természetjén danolván,
(-----)
Ki vagy, miért vagy, hol lakol? és kinek
Szavára mozgasz? s végre mivé leszel?”*

(Az ember, a poézis első tárgya – 1801)

Hát így meg úgy, s amúgy is!
Akárhogyan suhintom –
Nekem sugárka sem pöng
A menny kék cimbalomján!
Cifrázni semmi kedvem,
Siket cukorbubák közt
Kesernye lett a játék,
Kolonc az égi lélek,
Selyemmadárka bábja –
Mindenség húrja pattog,
Püfölje, üsse ménkű!

Hajh, így meg úgy, s amúgy sem!
Akárhogy is suhintom –
Nekem betelt a mérték,
Pohár setét örömmel!
Sok volt örök potyázás,
Öröm csömörre váltott,
Sok volt a vándorünnep,
Vendégség, lagzi, névnap –

Sok volt a vágy s a sírvers,
Vígasság, búcsúvétel,
Fársáangi hecc, madárfütty!

Feszt úgy, meg így, s emígy sem!

Bármint suhintanám is –
Hiába vélt reménység,
Hízalkező világok!
Hiába annyi szépség,
Pillangó, szférarózsa!
Szerezzen más zenéket –
Zörgesse, üsse, verje
Menny boldog cimbalomját,
Csillaglomb páravázát,
Mint koldus maszkabálba

Betévedt, úri vendég...

A DISZNÓ ESZTENDEJE

Utóhang
a Porcus Hermeticumhoz

Kocák a Disznó éve szült
Kínában írja így horoszkóp
Nagy lelkem akkor létesült
Nem is levék irigy gonosz pók
Potom pekingi récesült

A Disznó évében születtem
Piszok gazdag vagyok tehát
Fölös kilókban s nyers fülekben
Sörtés mosolygás görbe hát
Mocsok kor alján szétülepszem

Az árva Disznó éve volt
Világra röffent szép személyem
Anyám a lucskos fényre tolt
Legyek toroztak méhlepényen
A menny a szennyben lébecolt

A Disznó évében születtem
Tao és égi jegy szerint
Hol sült bolondként hol sületlen
Gyakorlom én a szent erényt
Költőileg meg lelkületben

A báva Disznó éve szült
Katháji naptár tartja rólam
Tokámban hanggá édesült
Az eszme s mert zavart az ólam
Pofám danolni szétfeszült

De Disznó évében születnem
Rossz ómen mázsa kín nekem
Ha ihlet rezget szédületben
Röfögtet sárban énekem
Mely serteperte fésületlen

A lomha Disznó éve lett
Enyém így írja egy horoszkóp
Dalom ha volt ma rég feledt
Nem fog ki rajtam kegy poros bók
Bú röptet tócsaéj felett

Az Éji Disznó így dalolt

A DISZNÓ ÉJI DALA

*„Kínában lóg a mandarin.
Gyilkolt ma is a kokain.”*

(József Attila: Biztató)

Kínában lóg a mandarin
Hiába nóta mantra rím
Fityeg a szufla fennakad
Hiába nóta mantra rím

Kínjában égi padmalyon
Düböng a légi vadmajom
Fityeg a szufla fennakad
Düböng a légi vadmajom

Gyilkolt ma is a kokain
Nem élünk ritka tokajin
Fityeg a szufla fennakad
Nem élünk ritka tokajin

Aki szegény az légszegény
Foszló remény a férc egén
Fityeg a szufla fennakad
Foszló remény a férc egén

Foszlány a nóta mantra rím
Rosszlányok csókja mandarin

Fityeg a szufla fennakad
Kifogy a szó s a sanda rím

JEHAN D'AMIENS VÁGYDALA

Maddalena da Bolognának
szerzette Modenában

(1)
Jöjj, tavasz van, Magdalén,
Kandúr kukorékolt:
Minden érzés-lakta lény
Érted szinte félholt!
Jöjj fölém, mint Magdalán
Leng fahegyre félhold!
Jöjj, kibú a mag talán,
Mert a tél elég volt!

(2)
Érted, édes, elhagyom
A gazdag Pietrát,
Gemmától se kell vagyon:
Pelyva pénz szivet rág!
Amor tenet omnia –
Száz hálót kivet rád!
Hagyj rossz nyelvet nyomni a
Piarctéri pletykát!

(3)
Senki hozzád fogható
Úgysincs, Maddalena!
Marcsa, kurva sok Kató –

Bárki csacska, béna!
Semiramis, Sába és
Trójadúlt Heléna
Melletted mind sárba vész –
Lomha, vak baléna!

(4)
Jöjj, tavasz van, Magdalén,
Minden szárba szökken!
Földi szépség-lakta lény,
Lelkem vágyba döbben –
Jöjj, te istenadta lány,
Eresz csurran-csöppen!
Szent tavasz, te nagy talány,
Fürdöss friss örömben!

(5)
Maddalena, nincs erény
Nálad szebb, se ringóbb!
Jobb leszek tán, hív, serény –
Csak szeress pirinykót!
Cleopatra s Blanziflor
Kóbor esti ringyók –
Jaj, nem néz e bandzsi kor
Hű keblet, csak mindzsót!

(6)
Értem is, ha hajba tép
Néhány rusnya candra –
Többé cifra szajhanép

Nem cipel kalandra!
Megtömetlen kornyad itt
Lycoris s Timandra!
Ládd, Bologna tornyait
Ferdén, fölhorgadva!

(7)
Koldus deáknak dalán
Menny is könnybe lábad –
Jöjj, dombocskád rakd alá,
Fond körém a lábad!
Jöjj, tavasz van, Magdalén,
Új szerelem támad!
Jöjj, ha szentül gyaklak én,
Harangozzon lábad!

LE DOUANIER AMOUREUX

Avagy a lavalí származékonyágú,
Vámosnak is nevezett Henri Rousseau,
Vagyis a néhai Porte de Vanves-i Vámos,
Patriotikus és erotomágikus költeménye,
Nemkülönben verses önarctáj és csoportképe,
Melyet modern és egzotikus, továbbá
Alsó-egyiptomi stílusban alkotott, illetőleg
Festett meg egyszerre, vélhetőleg a Perrel
Utcában, 1907-ben meg Plaisance-ban, tehát
Párisban a Numero 2 Bis számozat alatt!

Harangozz hátamon sok lábod égi székgyár
Ó szunnyadó koboz sörényed bezgetém
A szajhák Nagyhetén a Rue de la Gaîtén
Páris Párizsban úgy vadonlott mint a fényár

Ó szunnyadó koboz sörényed bezgetém
Vonagló fák között növénylő félkövér nyár
Páris Párizsban úgy vadonlott mint a fényár
A Szent Lajos-sziget farának kezdetén

Vonagló fák között növénylő félkövér nyár
Zöld tested dzsungelén nem tigris kerget én
A Szent Lajos-sziget farának kezdetén
A zászlódíszbe vont Szabadság hogyha széttár

Zöld tested dzsungelén nem tigris kerget én
Haraplak torkon át mint nagy művészt a képtár
A zászlódíszbe vont Szabadság hogyha széttár
A Quai d'Auteuil kövén pecáz kilenc kretén

Haraplak torkon át mint nagy művészt a képtár
Te gall népünnepély hol pemzlim pengetém
A Quai d'Auteuil kövén pecáz kilenc kretén
A Montsouris fölött hold s léghajó ha szétjár

Te gall népünnepély hol pemzlim pengetém
Harangozz hátamon sok lábod égi székgyár
A Montsouris fölött hold s léghajó ha szétjár
A szajhák Nagyhetén a Rue de la Gaîtén

APOLLINAIRE HANGJA
PORNOGRÁFON

*„Et moi j'ai le coeur aussi gros
Qu'un cul de dame damascène
Ô mon amour je t'aimais trop
Et maintenant j'ai trop de peine”*

(La Chanson du Mal-Aimé)

Montmartre-i víg Aszpászia
Clotilde elűztek ágy kufári
Te lelki vigasz gázsija
Clotilde kit átjárt már *Tout Paris*
Ma kéjbe tikkaszt Ázsia

De segged mégis visszamázlik
Clotilde te kész Agrippina
Tapostak régi tiszt-kamáslik
Nem nyelt be még habribb pina
Úgy sóhajtozva mint a spájzlik

Engem szerettél csak rimám
Bár rádhasalt egy perzsa dögrém
Az iszfaháni pótímám
S rimánkodtál betelt a bögrém
Csordultig áraszt Ahrimán

S tódult beléd Kambodzsa Burma
Annam Tonkin s a tar Laosz
Akárha vadkanhorda túrna
Ha tunguz módra farba tosz
Ural-Altájon csorda turma

Clotilde csodás Aszpásziám
Szerettek hinduk sült malájok
Katháj Japán aztán Sziám
Nedved megindult s dült alájok
Babám te tudsz faszt mászni ám

Ha engem masszált enyhe talpad
Becézve szóltál Guillaume-om
Gabonban is mélyen benyaltak
Mínek szaglász nál ily nyomon
Hol elbóklászott hetven altag

Te húsgyönyörből gyúrt alak
Dús aktmodell tabló ripacs szó
Ondót örvénylő gyurgyalag
Nem fest ilyet Pablo Picasso
Kedves be fénylőn kúrta lak

Ó vesszen meg ki másra optál
Clotilde begyulladt bal herém
A múltkor oly butára szoptál
Makogtam mint egy renyhe rím
S ragyogtál mint egy drága kopt tál

Montmartre-i víg Aszpászia
Clotilde virgoncan tosz Levante
Nincs lelki vigasz pá szia
Clotilde *Virgo* vagy *post et ante*
A többi hím fantázia

NYUGATOS FANTÁZIÁK

Réz Pálnak

„borul le bálám”
(Weöres)

Óh, Ady Endre, Babits, Kosztolányi,
Tóth Árpád, Szép, Füst, bús Juhász, Karinthy!
Hány égi Mester! Oly sok oskolányi!
S mily hangzatok!... Ha hús szeráfkar int, ti

Halkan danoltok, mint megannyi szárnyas,
Félszeg Cherub, ki hollandus, flamandus,
Hispáni s talján vásznakon friss, árnyas,
Lankadt ligetben próbálgatja lant dús,

Bágyadt játékát – vagy cifrázza kampán
Borongását gordonkán, méla brácsán,
Bambán, nagybőgőn, viola da gambán,
Míg palazzóknak pöndül szél a rácsán

Pazar Florencben – vagy trilláz a flótán,
Mely furcsa, fürge, lomha, renyhe, gyöngéd,
S úgy fújja, mint egy sarki házaló tán,
Ki rúgja büszke Róma szent göröngyét

Közben tempózva – vagy Velence fáradt
Szívében ver csembalót, néha lanyhán,

Casanovásan nézve: merre áradt
A tenger, túl az élet szép kalandján,

A fényen át – vagy páros orgonákon
Futtatja pőrén lágy, fakó, sok ujját,
Színén, visszáján s három sor fonákon,
Hogy majd siket tanoncok jól okulják,

Mint Bach vagy Händel – vagy beteg klavíron
Bánatba horgad, mint maláj blazírt bonc,
Billentyűz, hajlong, légben ellavíroz,
S nem boldog ő, miképp Mozart, a virgonc,

Ha víg zenét ont – vagy mérges cselesztán
Csapkod haragvón, hervadtan, szelíden,
Hozzá hasonló Művész egy se lesz tán,
Ki dóron, ínon játszik, s ejsze líden,

Ily áhítattal – vagy komor dorombon
Rezget ki sóhajt, s dudán, oboákon
Matat finom begyekkel, oly gorombán,
Hogy mámorával lustán lobog, átfon

Az omló Cherub, s elvérző körömmel
Tép trombitába... Óh, te szent, kivénhedt
Költészet, könnyet érted ős öröm nyel –
Időtlenülsz, ifjonti, messzi ének!

Az Úr legyint, az Angyalt gyászkar inti,
S az Ördöghöz, ki költőt kosztol, átnyit:

„Zabás, hová tűnt Tóth, Juhász, Karinthy?
Babits? Te láttad Adyt?... S Kosztolányit?

Kiből lesz Mester itt, ki még sok oskolát nyit?”

SZERKESZTŐSÉGI INVOKÁCIÓ

Drámai monológ
a hetvenöt éves Székely Jánoshoz

*„Te éppen olyan férfi vagy, minővel
Szerettem, hogy közöm volt valaba.”*

Szerkesztőségi asztalodhoz ültem én,
Szegény, méltatlan... Ó, miképp szólítsalak
Most – János bácsi, János úr vagy Mentorom?
Fennkölt lehetne, s mégse mondanám sosem...
Lemesterezni téged? Fájna szám, s talán
Hazudna is – nahát, miféle „Mester” az,
Ki büszke kételyt olt belém s fanyar hitet?
S hogy verset írni már nem érdemes, mivel
A drága líra, lényegét tekintve, rég
Csak álmodás, s az égi költészet halott?
(Mert hogy mi álmok jőnek a halálban is,
Ha majd lerázta mind e földi, néma bajt?
Ez visszadöbbszent – ismerős, miként a bűn.)

Ládd, verset írok még, s tiéd e vers, mi több:
Mottója is tiéd... A Hamletből való
Ugyan, de ezt idézted egykor, épp Arany
Jánosra értve, mert magyarra ő ekként
Emelte át – tehát övé, s egyben tiéd
Is... Akkor is, ha Shakespeare írta hajdanán.
Ergo: övé, s mert ő se létezett, ma tán

A senkié, akárkié – s mindenkié...
S mert műremeknek sorsa, hogy mindenkié
Lehessen – ím, kölcsönveszem! De percre csak,
Hogy visszaadjam pont neked, hiszen tiéd,
Örökre... Hozzád illik, éppen úgy terád
Is érthető, hisz úgy hiszem, hogy általad
Érvénye s új értelme van... Fölismerés,
Mihelyt ma rólad szól nekem. (Kérlek, bocsásd
Meg ezt a csúf, kicsit szofista csúrcsavart –
Csak azt akartam szuggerálni, hogy szöveg,
Való s valótlanult világ mint működik,
Ha néha versnél fontosabb a gondolat.)

Nézd, mégis olykor verset írok én, s te is
Tudod: milyen keserves ügy fölismerést,
Életbevágó gondokat, s halálosan
Vidáman elkomolykodó, komolytalan
Kérdéseket, bölcs semmiségeket csiholt
Versekbe rejtjenem, hogy érthetőbbnek is
Tűnjön, mi sejthető csupán, hisz érzelem
Gomolydulása, lelki moccanás a kép,
A szó, mi fölmutatható, külön világ,
S csodálatos, hogy léteünk még, s játszhatunk
Örömmel itt, s értelme lesz könnyörtelen,
Míndegyre érthetetlenebb, butább, vadabb
Dolgoknak is, ha lényegünk nyitott, ha más
Terekbe illan át, s zenére, fényre vált,
S mikor megérint, ismerős az elsuhant,
Iszonytató, szép ismeretlen is – tudod
Te Rilke angyalát, idézted régen őt...

(Szerkesztősegi asztalodhoz ültem épp,
Akkor szavaltad németül, s azóta is,
Ha verset írok én, egy angyal átsuhog
Olykor fölöttem – ó, te láthatatlan árny,
Ha verset írok én, veled viaskodom,
Mint gyöngé Jákob, úgy szorítsz, akár a szó,
Ha versbe nyilallón betölt – időtlenül.)

De verset úgyis írok én, s tudod te is,
Miképp a Rilke angyalát, jól tudhatod -
Nem szolgálény a líra, mert nem is való
Legyűrt cselédi sorba semmi vers. A szent
Poézis mégse kurvaság... Sem közfutár,
Sem szolgálány, hogy aljasan magasztosult
Vezéri eszmék, üdvtanok s elméletek,
Csip-csup vagy ordas áztatások elkopott,
Szórt rongyait viselje, hordja, s mossa még
Hú mindeneként újra mocskosabb korok
Hazugra pállott gönceit – már elkoszolt,
Párszor levedlett, majd dicsőre foltozott,
Tömegcsaló, hős tételek divatjamúlt
Darabjait s a hordaszellem szennyesét,
Míg ős szutyokba s vérmaszatba meggebed,
Hogy szinte azt sem érti tán: mivégre volt?
Mivégre lett a költészet? Te tudhatod...

Te tudhatod már, hogy miért is írok én,
S miféle szép inerciában írnak itt,
E vén, bolond golyóbison, még verseket?
Te tudhatod már, értheted, miért van így

Maiglan is, s miféle boldog szégyen ez?
Becsvágy-e, vagy kegy? Megszokás? Fölösleges?
Te tudhatod már, hogy mivégre ír, s ki ír
Velünk, ha egymagunk vagyunk? S mit ír velünk,
Ha kézbe vesz, ha sorsba márt, mit ír, s kinek
Firkál velünk az űri semmiség falán?
Te tudhatod, te biztosan tudod, miért,
S mit írt Urukban névtelen, vak éjeken
Keresztül egy örökre arctalan maradt,
Nagy írnok: Ó, ki Gilgamest meg Enkidut
Táblákra róttá, s mélységeknek adta át!
S a másik is, ki följegyezte: mit beszélt
Egy harcszekéren Krisna Ardzsunának... És
Csak így tovább, a többi mind, ki alkotott –
Homérosz, Shakespeare, sőt: Arany se létezett.
Csak verset írt, miként te is... S ma senkié,
Vagy bárkié – mindenkévé időtlenült.

Mert tiszta, nagy remekművek mögül, ki ír,
Legvégül úgyis eltűnik – rögeszme lesz,
Csak légi gondolat, csak írásképp marad,
Csak némi jel, hogy ott egy ember állt talán,
Hogy szenvedett, hogy önmagát sanyargatón
Kétkedett, de gögösen, mint ógörög
Tragédiákban elbukott bölcs vakmerők,
Jósok, királyok, héroszok, kik fölvetik
Fejük, ha büszke gyászkarok morajlanak,
Ha hírnök érkezik: hogy ott egy férfi állt,
S kezét egy angyal fogta volt, ha verset írt,
S egy árny vezette őt, s a tolla villogott

A verstelen, szellemtelen sötétben is...
A költészet, nos, János úr, te tudhatod,
Kimondhatatlanul halott, s mégis segít
Talán nekem, ha asztalodra nézek én,
Szegényen és méltatlanul, talán a vers
Mégis segít kinyögnöm azt, hogy általad
Sokkal szegényebb s gazdagabb lehettem én –
*Te éppen olyan férfi vagy, minővel
Szerettem, hogy közöm volt valaha.*

VÁNDORDALLAM

Kányádi Sándornak
hetvenötödik születésnapjára

ifjonti azki hetvenöt
tavaszban lel hazákra
csillag kíséri egyre több
rigófütty leng az ágra

ki tudja merre tart a dal
s mit ér sok ordas ellen
ha tiszta gyermekhang takar
míg dül a hordaszellem

időtlen azki hetvenöt
tavaszban útra kelhet
kit vándor értelem beföd
s az ének újra felfed

ki éneket mond verseket
ráolvasást a sorsra
megsejti hogy mint rejt sebet
szavaknak drága gyolcsa

ígésül azki hetvenöt
tavaszban lel magára
fény hull reá nem renyhe köd
szó fénye lelki pára

(TÁG ŐSZI KVINTETT)

*„Ma ősz van és vasárnap,
avarszag és dohányzom,
az asztalkán fajanszban
még gőzölög az égbolt”*

(Parti Nagy Lajos)

MESTERSZONETT FONÁKJA,
Ó, FEJÁLLÁS!

„Menj, Parti Nagy Lajosnak szólj, Ajánlás!”

*Hogy mégse bulljon bulltán szanaszép
A mindenség s a szók szanált avarja –
Pár ezredév, emlékév, panaszév
Puhára kophat, mint banál bagarja,
S egymásra dőlhet Páris, Pasarét –
A költő dolgoz, vagy farát vakarja,
K.D.-t kavargat, s nyárszín panasét
Kortyván rozét lát már, ha drág’ a tarja –
Mit néki tömjén füstí, mirha, ámbra!
Van őszi szóda, sanszonett s elégi,
Ha költ a lelkét öntve tintakéjbe,
Nem tátja száját sült, pikírt galámbra –
Kalászattal pörg múltidők elé, ki
Immár magával ötven, mint a kéve.*

„KÖLTŐM ÉS KOROM”

(Félszázadoslag – Parti Nagy Lajosnak)

*Íme, itt a költem. Én nem
írtam...Ezt másodsoron
túrtam ősi örleményben,
címe: „Költőm és Korom”.
Messzifénylő, mégse pernye,
sebzik, mint gödény lebernye
s égórom...*

Zavarva nyelvem is, mint bogzott cirkalom,
Téged zeng, cimborom, ha hála ráncigálja:
Oly bodrozó a szó, akár román cigája,
S kuszált a húrja, mint a kerge birk' alom.

Te pendülsz rajt, barát, tán el se bír dalom:
Szívednek csücskeit vad ispiláng cibálja!
Tiéd emelt odám s visszám horácsi bája:
Verseddel estelem, nevedre pirkadom.

Most, mintha hús ködöd csapódna alkatomba,
Lelkemben égsz, világsz, miképp hő észlelet,
S öröme kész, hogy élsz, kedvem ha halk, ha tompa:

Oh, mily igen szeretlek Téged, sőt, szép veled!
Költőm vagy és Korom, nem áldnak hars halandzsák:
Nagy vagy, mint nyáridő, s nagy, őszi parttalanság

TÁG ŐSZI KVINTETT

(Ötven őszre - Parti Nagy Lajosnak)

*Jöjj, barátom, őszén méész szét.
Nyelvi lángban dolgozol,
s benned oldozik a vésszfék.
Hiába glazúrozol.
Nézd, a rímre ragtapasz kell.
Napolajban zagyva pasztell
zsúr oszol...*

I

uram tisztább szezonelt még a szó
napóraárnyék s szívidő kapar mint
nagy nyári szandált hergelt békasó

a végsőt érleld fűrtnek bor muszáj
csak két nap adj de szűd likörje tág-e
vagy szűkön isszák hörpölő pulyák e
mustot s foguk már mintha vérré fájn'

ki most hazátlan házni úgyse mer
erjeszt magányt is érdes lángdelejben
virrasztva lézeng hosszan ír de fejben
unt nyugtalan jár kinn ha bú seper
fasort s lehulltak fenti lelke rebben

II

herendis száj erzsóm cseresznyeszósz
bebőrözött s bezárt a nyári *engros*
időd van itt rezsón hersegve szólsz

légy fürtös ajk gyimilcse porcelány
mézes borárnyék szél mező napóra
még illenék de juszt se jó kapóra
javítsa majd ki rilke paul celan

ki most se ház magánya langalét
fején a gondos bánat talpa koppan
virraszt akár a pénzmag harpagonban
s a langy allét hol báva hangya lép
bebolygja fásult torkig tar pagonyban

III

nagy úr időd az itt most vagy sohább
ha máz kopik satén napóra bőrén
s a nyári árny is mind elúsz' odább

szemekben érlelj pár nap szárazat
a borbukét forraszd a fürt gyümölcshöz
mert pusztá lét ma gazdag úrt süvöltöz
s beteljesülhet minden nyármaszat

ki házasincs már villát sem tetőz
ki társasincs a pőre semmi párja

hiába olvas ír magát strapálja
bolyg s összerezz' ha nyírfát rezget ősz
platáni ág ha holt levél cibálja

IV

heves riszál s elzsong a nyár be róz
be nagy vagy ó tempózz uram szaporán
kopár napórán árnyorkánt te róz

fuvintsd a szót az illót nem por-e
mit póz sem érlel káprázón se délszak
mégis sugárz mint kátrányló fedélszag
az életíz *in illo tempore*

kinek se lak se lakkozott spalét
soká ragad mint légyapapír magára
belfast és ír míg elfogy írmag ára
híg locspocson sétányol most a lét
mikéntha fákra lombot sírna pára

V

úr nyáridődben gyakran alszol el
s elég nagy árnyad sík mezőn szelel szét
szíved hegyén takart *cadran solaire*

érleld a késő percek édesét
légy délies verője borzamatnak

mint égmagasban fonnyadó ramaty nap
ha rezge fűrt szemekre szétesék

ma házfogyott ki hajlék most nem ép
magányba fog megágyaz éjszakára
elírogat még s könyvbe vész akárha
hallgatna lanyha allén lombzenét
ha visszahull söpört levél a fákra

RÓKATÁNC A TARLÓN

(A róka neve – Parti Nagy Lajosnak)

*Tilos vérben az pazarló
rókaprém, s a lanyha nyúl
lépte alvad. Lám, a gyarló
csizmanyomban alkonyúl.
Hajb, kuruczpirosra foltoz
majd, ha bung a rista kolboz!
Faj konyúl.*

A név, a név, az ötve' név,
Barátom, nyalka nádméz,
S az istenadt, a röpke nép
Ma bárdokkal parádéz...

Nem cél a név, nem flanc a sansz,
Ha Berlin, Pest, Böszörmény
Bámul, ha szlengsz, suhansz, fajansz
Napestig feszt szöszölvén.

S marad, mint volt, a puszta név:
Pulyák dumákkal olnak,
Harács s Mohács kell, plusz tanév
Dukál Dunának, Olnak.

A név kamatra rókamál:
Díszmagyar nagyrományon,

Déván a falrakó kanál,
Trianonban Crô-Magnon.

A név, a csurdé, pőre név
Zsandárvert őszirózsa,
Kavargó surgyén rőzsehév,
Jeanne d'Arc, Werbőczy, Dózsa.

A név csak éssleg vagylagos:
Más végtelenbe verdeső...
Lehetne Parti Nagy Lajos,
Attila, Endre per Dezső.

A rózsalelkű rókanév
Skalpul kilóg a létből,
S egy rózsáról parókaképp
Se nyúzható le két bőr.

A név sok alvó rókahéj
S a rózsza némi hája:
Habéjbe süppedt holdkaréj,
Rőt szók anémiája...

A rókanév az rókanév:
Keserves, képtelen szép,
Ahogy pucér valókba tép
A teljes névtelenség.

A név a pörge gondkupac,
Akárminek nevezd el –

A vetkező nyelv csontcsupasz,
Ha már diderg s lemeztel.

A név, ha hajszra róka száll,
Szebben beszélsz, tarlón katángsz,
Ha légbe rángsz, szaltót kaszál
A szó, a félsz, a rókatánc.

EGY RÖPKE ÖTVEN

(Egy hosszú Kafé – Parti Nagy Lajosnak)

*„Párisba szökött a tavalyi Ősz,
Szent Mibály útján szalad gracióz.”*

Ha nyáron őszes estel
suhán, s Párisba hőkken,
mint nyurga, fitt *manöken*,
beszökken szóke testtel,
s kilejt a Saint-Michelre
típegve, szendvicselve
halk lombnyögés alatt tán,
s ha föl kacag dizőzként,
dekoltázsban visz őszfényt,
de, mint nővér a vattán,
s filmgyári pír hecserlin,
szivárg nihilbe Berlin,
ha medvebőrrel est tel,
s alkonycsík húz a tanga,
hol Kongó plusz Katanga
Bécsig kitömve Pesttel,
holott jólét s a ballét
csókván csatangnak allét,
s jó majd kutyára lúdbőr,
ha már nem fűt a póráz,
s míg renyhe tű napóráz,
szíven szúr báva bútór,

mint hosszú muszka verszták,
közelg a puszta Herbstag,
s mezőkre dül haránton
sok árnybomolt holográf –
olyankor gondolok Rád,
megötvenült barátom,
metrumba balzsamozlak,
ki partinagylajoslag
lakolsz, s öröm repes fel,
ha lépsz, ha szépsz e létben,
s alászállsz észrevétlen
közénk az őszes esttel
lakozva, sőt, lakatlan
szavakból önmagadlan
lehullsz, szeráfalázat,
Weisz duplavé Gizella
meg Dumpf, ha szétcizella
honószert, árvaházat:
nyelvtannon űrt repesztel,
te pannon üdv, te Westel,
kit partinagylajoslag
hívna, ha légbe röppen,
ha szárnyad éppen ötven,
ne hagyj itt, majd lapozlak,
ha mennyhabot kavartan
ősz korma abrakoltat,
míg verstan s holt avartan
foltozgat babra holdat.

(NÉHÁNY HAMIS MEDAILLON)

*„Csak ez maradt, az ég, az ég.
A számolatlan, az egyetlen.”*

(Szilágyi Domokos)

HOLDVARÁZS

(Szép Ernő dallamára)

Az őszi hold, ni, őszi hold,
Milyen hihült, minő kiholt!
Képére szálát sző a pók –
Széncinkék fáznak, őszapók.

Te őszi hold, ládd, őszi hold,
Felhői dunyhád fölciholt!
Fagyot reszketnek őszapók –
Szűrt fényre leplet sző a pók.

Sivár sugár, vak, őszi hold,
Ki nyáron át csak hőt csiholt!
Pofádra fátylat sző a pók –
De fáznak fáradt őszapók...

Dalokba fonnak, őszi hold,
Nem harsog rólad bösz riport!
Remegnek cinkék, őszapók –
Szemekre címkét sző a pók.

Kis költő zeng, te őszi hold,
Ki rég feledte: ő ki volt?
Főmufti? Főúr? Főszabók?
Szivére hálót sző a pók...

S a lelke – fázós őszapók.

PRELÚDIUM

(N.A. három sorára)

*Mert míg magasabb éjbe költözik
Didergés bőfokán a hold
Hölderlinül delejlő fecskehang
A vers ha álmon áthatolt*

*Öröklét minden hallomás
Nincs semmi folyton újra más van
Csak mint a fény zavart sötét vizen
Sétálunk csöndes zuhanásban*

SZENT ANDRÁS HAVA

Térey Jánosnak küldöm
igaz, nagy szeretettel

Negyven után csak napról napra, mintha
Ősszel, Csucsán nagybeteg adybandi,
Dúlt várkertben. (Csak meg ne tudja Csinszka,
Hová dugdostuk, loppal majd ihatni,

A maradék bort...) Már negyven után
Botorkálunk bokortól bokorig,
Mint adybandi, várkertben, Csucsán –
Furcsán jutunk holnaptól múltkorig.

Negyven után már fénytelen beszélünk,
Tétován, szavunk s járásunk is ingóbb –
Bokrok alján fád flaskót keresgélünk,
Hová rejthettük azt az úri vinkót?

(Ecetlő pancs, lötty, már negyven utáni!)
S bekukkantgatván bukszusba, bokorba,
El-elfelejtünk mást fennen utálni...
Magunk okoljuk – jussunk a pokolra!

Negyven után csak napról napra volnánk –
Nyarakra vágjunk, fázunk téli ágat...
Alszunk, akárha tarlón araszolnánk –
S nem is találunk már butéliákat.

(Otthagyjuk őket, hadd vacogjanak
Ürülten, fogytán, torkig telve bortól!
Mind távolabbról zsong a sok kacat,
Ha ellépünk bokortól s nyegle kortól.)

Negyven után nem buzdulgat napunk –
Csupasz nézésünk ragyog feketébben,
Fáradt szemünkre húzzuk kalapunk...
(Lampert Vilmosnál, a Jókai téren,

Terézvárosban készült, pesti nyűlszőr.)
Sötétlik arcunk, pár sort mormolunk
Magunk elé, de nem ráz lelki lúdbőr,
Ha rossz, lazult, híg rímet horgolunk

A versbe, húzva-nyúzva, össze-vissza!
Ha hallgatunk majd, mélyre ássatok –
Titkolt borunkat kurva föld beissza,
S gyarlóbb valónkat renyhe látszatok.

Szavakká foszlunk, tájjá, csorba köddé –
Nincs most tovább, s a mindig mostohább!
Ifjú szivekben tán már soha többé –
Csak huncutok és gonosz ostobák.

Negyven után csak napra nap pöröghet –
Csucsán avarba lerogy adybandi...
Nem virágzás, nem élet hóbörögtet –
És nem örök. (Kár lenn rohadni hagyni

Részeg mosolyt, ha égbe lődöröghet!)

HAIKU HÁROM HANGRA

ADYS SÓHAJTÁS

Szép kedvek ősze!
Én nem leszek azúrkék
degedő se, hajh!

KOSZTOLÁNYI-STÍL

Mért is várjuk, ó!
Az ihlet átfutó fény:
férfi nyárutó.

JÓZSEFATTILÁS

Boldog halál is
volnék – bogárka, égbolt,
oldott kaláris.

(Emlékérmek J. A. emlékének)

1

Elefánt voltam, jámbor és szegény
rezervátumnak légi részlegén –
egzotikumként, mint a nyloning
lóbált vad álom vissza Ceylonig.

Elefánt sok van. Indra s Buddha is
tanúm rá... Van szép, igaz, rút, hamis –
és éjsetét, kék csontja kincset ér –
és a lidércként rugódzó febér –

2

Porszem mászik gyenge harmaton,
hibbant fűszál peng, szélbe tarthatom –
reggel vagy este egyformán ragyog,
mert roskatag vén s vásott srác vagyok.

Vízcsepp az ég? Senkit sem érdekel.
Fáradt felnőttek jönnek értem el –
félholt táj lobog szemükben,
új nap lángol jobbkezükből.

3

Totyog, totyog a piócabalász,
hajlong, zajong a friss rózsakalász!
A szó, ha szól, sok – árnyéka kevés.
Típegj, zizegj, te lány téglavetés!

Testem megérik, gyúlhat barna nyár –
búsult sarakból gyúrt smaragdmadár!
Párolgó talpam gyöngy tarlón csorog
jó ízűel-gőzzel, mint a gyógyborok – –

4

Lehet, hogy hab vagy, cukrozott tejen,
lehet, hogy szempár dús, dór bronzfejen,
lehet, hogy díszes, űrlő képkeret,
lehet, nem is vagy, tán csak képzeled –

lehetnél akkád tábla, példatár,
határkő, etruszk, uszkár, fríz, madár –
a fénytelen menny árnya meglegyint,
s fecskék etetnek bogárral megint – –

5

Disznó, de akin jáspis a csülök,
hízom a kínom, játszin görccsülök –

halotti maszkra arcot sír a ránc,
betört ablakszem, rángó Siva-tánc,

sugárszilánkon reszketeg balett –
előbb holnap volt, s hirtelen ma lett.
Gejzír a szív, fűt, bundát, főveget,
hogy ne ludbőrözzenek az öregek – –

6

Ragyog a zöld gyík, sorsom keresi,
tetőszag ködlik, zápor verdesi,
hárfás gerendát húroz alkonyat,
padláshomályba fúrom arcomat...

Hasított fákát szült a pincemély –
patkány dalára nincs hang, nincs személy –
fény íze lóg, mint fortyogó tokány,
a lépcsőházak villogó fogán – –

7

A kűszöbön a vashabú vödör, –
nanó cirokkal konyhabút söpör,
apó cipelget, kórókkal dohog –
virágtej zenghet, olykor boldogok.

Törökbúzásra fröccsen, föl a nap –
szemembe föld hull, zsíros, zöld kalap!
Idővé olvad kőként életem –
világizása hőmérsékletem – –

8

Borostyánkőbe fagy be az ügyész,
kihúlt ügyvédnö közfityiszt fűgéz,
lelkemre botrányt, stemplit vád nyomat –
hárpiák dongiák, viszik lányomat.

Bosszút vijognak tyúkok, fúriák,
mennyekbe rondít buzgó túlvilág –
örvénylőn fúrnak törvénykupacot
a csillagok, kék fehér kukacok – –

9

Barátommal egy ágyban lakom,
hegy bámul ködbe lábadt ablakon –
tizenhat múltam, tél van Priszlopon,
vak árnyak oszló álmait lopom –

övék a fény, tört felhőn síelő,
enyém sötét föld, vérre hí elő,
ha szórtan lengek, sem tágítanak –
füstölő szemek világítanak – –

*Szakállam sercenj, reccsenj, kunkorodj,
sörtés reménytől bölcsen undorodj!
Borosta üt ki réten, még pihéz –
pitypanghajamba tép egy égi kéz.*

Kölyökkutyákból lesznek halk apák,
tavasszal szárnyra kelnek almafák!
Szirmokra, szókra kent alvadt világ –
virág volt ez a vers, almavirág – –

*Huszonhárom király sétál,
negyvenöt hű szolga futkos:
egy időben érnek ében
napkapukhoz, holdkapukhoz.*

Huszonhárom kódis mászkál,
negyvenöt rossz kölök kiált:
„Mit zörögtök úgy!” A tér szelében
elhált levélen lebeg a világ – –

*Az eltaposott orrú fekete
gorilla ordít: lepke lehet-e?*

Hús semmi himbál, lenne ötletem –
szürkén lehajtom negyvenöt fejem.

Formátlan kínok, félvak éjszakák,
ormánnyal írok én, s Ganésa áld!
Mindenség mossa lelkemet, ha van –
szörnyű fülekkkel legyezem magam – –

VÁLTOZATOK A VÁLTOZATLANRA

(Variációk József Attilára)

*„Vész a tavasz és vész a nyár is,
vesztett az ős s vesztett a tél”*

hótlan havatlan advent hasztalan
havaznék benned én tavasztalan
ki nyártalan hisz kedve már nyaratlan
hiába gyúl ki minden árnyalatban

szótlan havatlan advent hasztalan
havaznék én reményt tavasztalan
az őztelen szív szinte ősztelen
fegyverletétel nincsen győzelem

hótlan szavatlan advent hasztalan
tavasznék benned én tavasztalan
ha tétlenült lét fénylik téltelen
mint emberség utáni értelem

szótlan havatlan advent hasztalan
havaznék egyre fényt tavasztalan
talan s telen ki lettem én teletlen
ha hullhatatlan ringok életemben

ki halhatatlan minthogy élhetetlen

VERSFORGATÓKÖNYV. MUNKAFILM

Gulyás Gyulának szeretettel

Elmondanám talán neked. Ha még nem unnád.
Így szinte kosztolányis. Szavakban képanyag van.
Te közben észrevétlen, ha itt vagy, tedd a munkád:
Kigyúlt az égi műszer, vesz már a gép az agyban...
De más kéz forgat engem, s hiába kérdezed –
Mít ér a puszta létre vont nyelvi vértet?

Hogy is kezdjem, barátom? Te ismered lakásom
A Székely Vértanúknál, s tudod, hogy szent a helyszín,
Hol Fannistul, Julistul, könyvekkel egy rakáson
Élek, s hűlt éveim, mint kávéban zsenge tejszín,
Fölordódnak kesernyés éjek setét levében –
Nyelek, s az életíróról sincs egyre véleményem.

Nem is tudom, de olykor, ha megjössz átutazván,
Lefilmezel, meséltetsz magunkról, drága testvér,
S megint habozni készíted a lélek bárgyú hasznán –
Pedig fölösleges, mert több Párizs, Prága, Pest fér
Vidékies valónkba, s több vérző, víg pofon,
Mintsem fölfogni képes egy érző mikrofon...

Hogy is mondjam? Szavam sincs, ha épp megkérdesz:
Mint múlik kétezernégy, s miképp telt kétezer?
Lehet, bevallhatom majd, tán tíz év múlva, bátyám,

Fényévekben rokon,   míg elszívsz egy szivart,
Hogy voltom csak potom folt   a mennybolt zsúrkabátján,
Mely messzicsillanó   konfettivel kivarrt...

Elsiklik válaszom...   Bocsásd meg enyhe bliccem,
Minden szavam kitérő –   perc megszalad, fut óra,
Ragyogni fárad arcom,   s fejem kezemre biccen...
Uram, villants vakut!   Pár pillanat-fotóra
Maradt időnk! Csapongunk   kedélyes, halk dumában,
Bár senki sem lapoz ránk   a képes albumában.

Sosem tudhatni... Mégis   jobb volna néha félnem,
Ha rámfigyel, ha hallgat,   ha lát e néma filmen,
Mely megfakult, kiégett,   már-már szakadni véled.
Nézd csak, feléd beszélek,   ha védtelen beszélek,
Akár lejárt, lejátszott,   s forogni újra föltett
Kazetta – nézd meg ismét   a mély azúrt s a földet!
Ha mit ma látsz, az egyszer   a végtelenbe széled,
És űrbe szállt mozikban   villogni kezd a portál,
S minden képsort a gépész   örömmel visszapörget,
Hisz meghívott, miként én,   kinek nézője voltál.

ÁLMATLANSÁG. HOMMAGE À KOSZTOLÁNYI

*„Az ifjuság s a vénség is csalódás:
Csak anyyi, mint egy délutáni álom.”*

Ha negyvennégy is elmúltál, egy éjjel
Sem alhatod ki jó mélyen magad...
Föl-fölradsz, de álmaid felejtet,
S miképp az égi hűvösség a hajnalt,
Elönt a húst bizsergető sötétség,
Hogy létezel... Rá-rácsodálkozol:
Mily ismerős, banális, kosztolányis
Ez is, s az is, hogy lomha félhomályban,
Ha februárban hirtelen fölébreds,
Mátyás napján milyen didergetőek,
Mily élesültek s egyre pontosabbak
A visszatérő, délutáni álmok!
Ahogy derűsen, hosszan elbeszélgetsz
Sok apró-cseprő, kósza semmiségről
A rég nem látott, épp szobádba toppant
Szeretteiddel, könnyekig kacagva
A drága, majdnem otthonos világon,
Vagy visszajársz kihűlt lakásaidba,
Meglátogatsz szülői házakat,
Utcákon sétálsz, árnyként átosonsz
Egy körfolyosón, légi városon,
Kolozsváron vagy Szatmárnémetin,

Vagy fölrugaszkodsz, fénybe lengsz fölébük,
Karodba kapva mindkét lányodat,
A nyurga Fannit s végre Krisztinát
Szorítva boldog, rossz szívedre ismét,
Van Gogh egén szétgyűrűző időkben,
Tetők fölött kavargó látomásul
Lebegtek együtt, mint chagalli vásznon,
Suhamló mézben, sűrű napsugárban,
S akárha megnémult öröm sikongna:
Örülsz, örülsz, hogy újra tudsz röpdülni,
Magasba szállni újra mersz, örülsz,
Sírás szorongat, fuldokoltat, ébreszt,
S belédöbbsz, hogy nem vagy ifju már,
Se vén, de mintha dús ebéd után
Aludnál, álmodod csak mind a kettőt.
Ez ismerős... Sejtelled sincs, ki írta,
S honnan való, ha végleg ismeretlen,
Csak pusztá álmok vendégsége hozta,
S eszedbe jut, milyen fölfoghatatlan:
Imént volt reggel, s rögtön szürkület hull,
Ha dolgozószobádba átevickélsz,
Dagadt szemekkel lámpafénybe bámulsz,
S úgy érzed, mintha gyorsan esteledne.
Elbabrálsz ezzel-azzal észrevétlen,
Kialvatlan vagy, mint a férfikor,
S teszel-veszel, míg lassan este lesz,
És nemsokára újra éjszaka:
Álomtalan, csillagcsupasz, vak éjjel.

ANAKREÓNI DALLAM

*„Hová ütődöm az babokba?
Haj! mely szörnyű hányattatás!”*

(Csokonai, 1804)

Nem értem én a tengert:
Miért is hánykolódik,
Vergődik mély magányban
A habtaraj s a mennybolt,
Az éji Óceánum?
Ne mérd a mérhetetlent!
Szólnék magamhoz olykor.
De nézd, hogy száll a porszem:
Szélben kering parányul,
Pedig szeretni kéne...
S nem értem én magam sem,
Szegény, bolond poéta,
Hová, miért, mivégre
Hányódni út szelében –
Röpdülni, mint a porszem,
S eltűnni észrevétlen,
Elérhetetlen égben?

(EGYETLEN JEGYZET)

Hiába osztottam szét, hiába is szabdaltam ciklusokra – az *Almatlan ég* darabjai részenként és mindenkinek külön-külön, de folyamatosan is olvashatóak maradtak: előre, keresztbe, s esetleg visszafelé is. Hiába írtam volna ezúttal (kétes, ám bevett szokás szerint) a verskötet végére mindenféle jegyzetet – az *Almatlan ég* jegyzetelhetetlen. Mert rengeteg lett volna, s úgy hiszem, hogy túl sok helyett most talán elég egyetlen jegyzet is... Például az *Almatlanság. Hommage à Kosztolányi* című vers mottója (természetesen és tudvalevőleg) Shakespeare-től való: *Szeget szeggel* (III. felvonás, 1. szín), Mészöly Dezső fordításában idézem. Persze tudom, hogy (majdnem) pontosan ezeket a sorokat már T.S. Eliot is mottóként használta föl *Gerontion* című költeményében. Nála, vagyis hát Vas István változatában így szólnak: „Nem vagy ifjú, se vén, / De mintha csak ebéd után aludnál, / Álmodod mind a kettőt.” Ennyi elég lesz. Semmi hozzátennivalóm nincs – ennyi csupán, mi még elmondható tán.

(KAF)

TARTALOM

(NYUGATOS FANTÁZIÁK)

Ouverture. Tzimbalom-dall / 7

A Disznó esztendeje / 9

A Disznó éji dala / 11

Jehan d'Amiens vágydala / 13

Le Douanier amoureux / 16

Apollinaire hangja pornográfón / 18

Nyugatos fantáziák / 21

Szerkesztőségi invokáció / 24

Vándordallam / 29

(TÁG ŐSZI KVINTETT)

Mesterszonett fonákja, ó, fejjálás! / 33

„Költőm és Korom” / 34

Tág őszi kvintett (I–V) / 35

Rókatánc a tarlón / 39

Egy röpke ötven / 42

(NÉHÁNY HAMIS MEDAILLON)

Holdvarázs / 47

Prelúdium / 48

Szent András hava / 49

Haiku három hangra / 51

Néhány hamis medaillon (1–12) / 52

Változatok a változatlanra / 58

Versforgatókönyv. Munkafilm / 59

Álmatlanság. Hommage à Kosztolányi / 61

Anakreóni dallam / 63

(EGYETLEN JEGYZET) / 65

ÉNEKLŐ BORZ KÖNYVEK 2006

Demény Péter
Visszaforgatás

•

Kovács András Ferenc
Álmatlan ég

•

Láng Zsolt
*Kovács Emma születése
és más elbeszélések*

•

Selyem Zsuzsa
*9 kiló
történet a 119. zsoltárra*

ELŐKÉSZÜLETBEN

Balázs Imre József
Vidrakönyv

Felelős kiadó: Visky András
Borítóterv: Timotei Nădășan
Műszaki vezető: Suci Éva

CE Koinónia Kiadó Kolozsvár
Levél- és rendelési cím:
RO-400161 Cluj, Str. Paris 15.
Tel/Fax: 00-40-264-450119
E-mail: office@koinonia.ro
www.koinonia.ro

Magyarországi elérhetőség:
Cardselect-Koinónia Kft.
2230 Gyömrő, Üllői út 11.
Tel: 00-36-30-3976825
E-mail: koinonia-hungary@koinonia.ro

Nyomdai munkálatok:
IDEA és GLORIA
RO-400117 Cluj, Str. Dorobanților Nr. 12.
Felelős vezető: Nagy Péter

ISBN 973-7605-33-0